

De impact van CETA op ... de Consument

Inleidende bemerking

Consumenten zijn actief op vele vlakken. Er worden goederen en diensten geconsumeerd binnen zowat alle domeinen: gebruiksgoederen, voeding, gezondheid, financiële diensten, overheidsdiensten, ... Zowat alle aspecten van het CETA-verdrag kunnen dus vanuit het standpunt van de consument worden bekeken. Om echter teveel herhaling en overlapping te vermijden beperkt deze nota zich hoofdzakelijk tot de aspecten die niet of minder aan bod komen in één van de andere papers.

ICS/ISDS en Regelgevende samenwerking

Deze twee aspecten, die transversaal gelden voor het ganse akkoord, worden uitgebreid besproken in een andere paper. Toch ook hier een korte analyse.

- De op het allerlaatste moment aangepaste (verbeterde?) ISDS-clausule is ook voor consumentenorganisaties onaanvaardbaar. Het risico voor een blokkering van nieuwe regelgeving of het aantasten van

bestaande regelgeving die de consument beschermt is te groot.

- Regelgevende samenwerking in CETA is globaal gezien aanvaardbaar voor consumentenorganisaties aangezien deze op volledige vrijwilligheid gebaseerd is (Hfst 21, art.2). Positief is dat er informatie-uitwisseling omtrent productveiligheid kan worden opgezet (Hfst 21, art.7). Minder gunstig is de clausule rond biotechnologie waar beperkingen maar mogen worden opgelegd op basis van 'scientific based arguments'. Dat klinkt zeer redelijk maar in feite komt het erop neer dat ingrijpen maar mag als het onomstotelijk is aangetoond dat iets schadelijk is voor de mens. In praktijk is er in vele gevallen een marge van onzekerheid of duiken de bewijzen van gevaren pas na jarenlang gebruik op. Juist daarom is in de EU het 'voorzorgsprincipe', gangbaar. Eerst moet worden aangetoond dat iets veilig is vooraleer het mag worden toegepast. (Chapter 25, article 25.1).

Lagere prijzen, meer keuze en betere dienstverlening

Dat is wat consumenten verwachten te bekomen van internationale handelsakkoorden.

- Momenteel is er geen wetenschappelijke evidentie die aantoont dat CETA de consumentenprijzen zal doen dalen.
- De kans die CETA bood om tastbare verbeteringen voor de consumenten te realiseren wordt gemist:
 - Bescherming aanbieden bij online aankopen in Canada
 - Roaming tarieven terugdringen
 - Geo-blocking praktijken aan banden leggen

Voeding

Er zijn zowel positieve als negatieve punten.

Positief:

- Het eerste objectief dat staat vermeld in Hoofdstuk 5 (Sanitary and phytosanitary measures) is "to protect human health while facilitating trade" en niet omgekeerd.
- Een 'alarmsysteem' voor voedselveiligheid.

Negatief:

- CETA heeft al minstens 1 EU-standaard naar beneden gehaald: het verbod op het chemisch reinigen van rundkarkassen werd ingetrokken.
- Het voorzorgsprincipe is onvoldoende expliciet vermeld in het akkoord. Er wordt verwezen naar de bepalingen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) (Hfst 5, SPS measures, Art.5.5 Rights and Obligations) maar deze staan een verbod echter alleen toe als er wetenschappelijke consensus bestaat over de schadelijkheid van een product of ingrediënt¹. Bij wetenschappelijke onduidelijkheid of onenigheid is enkel een tijdelijk verbod van toepassing, wat een veel zwakkere interpretatie van het voorzorgsprincipe is dan courant van toepassing binnen de EU.
- De clause omtrent Biotechnologie (o.a. GGO's) is verontrustend (zie hierboven).

Gezondheid (≠ gezondheidszorg)

De eindbalans is eerder positief.

Positief: Protocol voor wederzijdse erkenning van goede fabriekspraktijken en certificaten van farmaceutische producten

- Objectief: via betere samenwerking tot kwaliteitsvolle

¹ Stoll, Holterhus and Gött, The Planned Regulatory Cooperation between the European Union and Canada and the USA according to the CETA and TTIP Drafts, June 2015

geneesmiddelen en medische producten komen (art.2).

- Programma voor wederzijds alarmeren en informatiedeling (art.11).
- Geen regelgevende samenwerking voor chemische producten.

Negatief:

- Risico voor hogere geneesmiddelenprijzen in Canada

Dataprotectie en privacy

Algemene inleidende beschouwing:

In de EU behoort privacy en data bescherming tot de fundamentele rechten van de burgers. Dit is niet het geval in Canada, privacy en data bescherming worden er geregeld op een lager niveau. Het is geen goed idee een fundamenteel recht 'te onderhandelen' in een

handelsverdrag want het risico bestaat dat deze rechten zullen gezien worden als een 'burden to trade' en via ISDS/ICS aangevallen worden.

Dit gezegd zijnde is het wel zo dat de bestaande data beschermingsregels in Canada vrij goed zijn, ze zijn bijvoorbeeld voorlopers betreffende 'privacy by design'. Maar toch zijn de clausules van het CETA verdrag onrustwekkend en meer bepaald wat de hoofdstukken over e-commerce (Hfst 16, art.16.4, waar er wordt gesproken over 'internationale privacy standaarden' afkomstig van 'internationale instellingen', standaarden die ver onder de bestaande EU privacy regels blijven), financiële diensten (Hfst13, art. 13.15) en de 'uitzonderingen' (art.28) betreft.

Deze nota is onderdeel van een analyse die gepresenteerd werd tijdens het CETA seminarie van een brede coalitie van Belgische middenveldorganisaties op 15 juni 2016. Het hele dossier is toegankelijk via de site www.stopCETA.be

